

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Buskerud fylkeskommune
Fylkeshuset
Haugesgate 89
3020 DRAMMEN

Buskerud fylkeskommune	
Sentraladministrasjon	
Ark.nr.: 08/838	Dok.nr.: 10
17 FEB 2009	
Ark.kode: 001	Gradering:
S.ansv.:	
S.beh.: A. B. Bakken	

Deres ref
2008/838

Vår ref
09/383-2 MAR

Dato
13 FEB 2009

Underskrifter på listeforslag etter valgloven § 6-3 (2) - Spørsmål om tilbaketrekking av underskrifter

Vi viser til brev datert 29. januar 2009 med spørsmål om underskrivere på listeforslag ved valg har anledning til å trekke tilbake sin underskrift.

Vi gjør innledningsvis oppmerksom på at departementet ikke har anledning til å ta stilling til realiteten i den konkrete saken fylkesvalgstyret har til behandling. Departementet er sekretariat for Riksvalgstyret som er klageinstans i klagesaker etter valgloven § 6-8. Departementet avgir her kun en generell uttalelse knyttet til det som er vår forståelse av valglovens krav til og behandling av listeforslag.

Det følger av valgloven § 6-3 (2) bokstav a) at et listeforslag til stortingsvalg som ikke representerer et registrert politisk parti må være underskrevet av minst 500 personer med stemmerett i fylket for å kunne godkjennes. Underskriverne anses ved sin underskrift å ha gitt sin støtte til vedkommende listeforslag.

Ved innlevering av listeforslag bør et visst antall personer blant de som har skrevet under på forslaget angis som tillitsutvalg, jf. valgloven § 6-1 (2) bokstav e). Dersom forslaget ikke angir hvem som skal utgjøre listens tillitsutvalg følger det av valgforskriften § 14 (2) at de fem øverste underskriverne på listeforslaget utgjør tillitsutvalget, i de tilfeller forslaget ikke er fremsatt av et registrert politisk parti. Tillitsutvalget har myndighet til å trekke et listeforslag tilbake. Denne myndigheten kan etter departementets vurdering ikke utøves av andre, for eksempel øvrige forslagsstillere.

Fristen for innlevering av listeforslag er 31. mars i valgåret. Før denne fristen er utløpt står tillitsutvalget fritt til å gjøre de endringer de måtte ønske i listeforslaget. De kan

trekke det tilbake og levere et helt nytt forslag, eller de kan stryke en kandidat eller flere, dersom disse ikke ønsker å stå på lista. Det kreves ikke at kandidaten(e) kan påvise en grunn som gir rett til fritak etter loven.

Etter at fristen for innlevering av listeforslag er utløpt, kan det bare gjøres de endringer i listeforslaget som er nødvendige for å få listeforslaget i lovlig stand. Etter valgloven § 6-5 kan et innlevert listeforslag innen 20. april kalles tilbake, men det kan ikke erstattes av et nytt.

Valgloven har ingen bestemmelser som regulerer hvilken adgang underskriverne på et listeforslag har til å trekke tilbake sin underskrift. Verken lovens ordlyd eller dens forarbeider tar stilling til spørsmålet. Det er her således ikke spesielle holdepunkter i retning av at underskrivere på listeforslag kan trekke tilbake sin underskrift.

Valgmyndighetene skal etter innlevering av listeforslaget kontrollere om valglovgivningens krav til listeforslaget er oppfylt. Kravene fremgår av valgloven kapittel 6 og valgforskriften kapittel 3.

Spørsmålet er om valgmyndighetene ved behandlingen av listeforslaget har adgang til å ta hensyn til at en eller flere underskrivere ønsker å trekke sin underskrift. Etter departementets vurdering angir loven uttømmende hva valgmyndighetene skal etterprøve før listeforslag kan godkjennes, jf. valgloven § 6-1. En underskrift på et listeforslag er en støtte til at vedkommende parti/gruppe skal få stille liste ved valget. Det å skrive under på et listeforslag har ingen andre rettsvirkninger for underskriver enn at partiet/gruppen får stille liste ved valget dersom forslaget oppfyller lovens krav. En underskriver forplikter seg ikke til å stemme på det aktuelle listeforslaget ved valget. For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at underskrifter på listeforslag er underlagt taushetsplikt og skal ikke offentliggjøres, jf. valgforskriften § 13 og valgloven § 15-4.

Loven krever at det må fremgå at underskriftene er underskrifter på et listeforslag, og ikke kun underskrifter på et blankt papir. Det må altså legges til grunn som en forutsetning for at underskriften kan godkjennes at det fremgår at underskriveren er kjent med hva vedkommende har skrevet under på. Når valgmyndighetene skal kontrollere den enkelte underskrift, skal de ta stilling til om underskriver har stemmerett ved valget, det vil si om vedkommende etter valgloven har rett til å skrive under på forslaget. Valgmyndighetene skal også kontrollere at ingen har skrevet under på flere listeforslag. Dersom en underskriver har skrevet under på flere listeforslag skal valgmyndighetene gi vedkommende pålegg om å melde fra innen en bestemt frist hvilket forslag vedkommende vil stå på.

Har vedkommende stemmerett, ikke skrevet under på flere listeforslag og det fremgår av underskriftslisten at underskriften gjelder innlevering av listeforslag for et bestemt

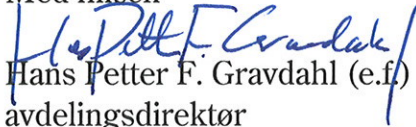
parti/gruppe, aksepteres underskriften som gyldig. Et tilstrekkelig antall gyldige underskrifter gir listeforslaget rett til å stille listen ved det aktuelle valget. Etter vår vurdering er det vanskelig å se at valgmyndighetene har anledning til å foreta andre vurderinger med hensyn til gyldigheten av underskriftene. Det at bare visse vilkår skal prøves av valgmyndighetene taler derfor for at de ikke har anledning til å ta hensyn til at noen ønsker å trekke sin underskrift.

Før fristen for innlevering av listeforslag kan dette trekkes tilbake eller endres fritt. Retten til slike endringer er imidlertid lagt til et tillitsutvalg. Dette må anses som en hensiktsmessig løsning siden det ikke ville vært mulig å gi samtlige underskrivere/forslagsstillere rett til å gjøre endringer i innleverte forslag.

Dersom en underskriver ønsker å trekke sin underskrift, er det etter vår vurdering mest nærliggende å se dette som et spørsmål mellom underskriver og de som ba om underskriften. Vi viser til at tillitsutvalget for listen fritt kan trekke forslaget eller gjøre endringer i dette før fristen utløper.

Det er fylkesvalgstyret som skal ta stilling til hvorvidt et listeforslag kan godkjennes. Denne avgjørelsen kan påklages innen sju dager etter at overskriftene på de offisielle valglistene er kunngjort, jf. valgloven § 6-8. Gruppen som fremmer listeforslaget kan klage dersom forslaget ikke godkjennes. De som har skrevet under på listeforslaget vil også kunne klage dersom et krav om å bli strøket som forslagsstiller ikke blir godkjent.

Med hilsen

Hans Petter F. Gravdahl (e.f.)
avdelingsdirektør

Marianne Riise
seniorrådgiver